

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Értelmiség és vagyon kötelez.

Hajdanta, sok századnak előtte, azt a jelszót tették világszerte uralkodóvá, hogy «noblesse oblige», a nemesség kötelez. Egészen helyesen! Ma ezt a jelszót azonban a kor haladottságához és szelleméhez képest így alakíthatnók át: Az intellektualitás, az értelmiség kötelességeivel jár. Elengedhetlen kötelesekkel. Különben nem igazi értelmiség. Csak üres máz vagy feszenegés. Hasonlóképp ró kötelességeket ránc a vagyon. E kötelezésnek morális parancsszava alól jogosan, az igazság sérelme nélkül senki magát ki nem vonhatja, aki az intelligens névre számot tart.

Áll ez minden időre. Hát még most, e világ- és korszakalkotó időben! Bátran kimondhatjuk, hogy ma nincs a teendő az a halmaz, mellyel teljes mértékben leróhatná köteleit akár az értelmiség, akár a vagyon, ha igazán intelligensek, ha igazán eszmélődők és értelmesek, ha igazán hazafiak vagyunk a szó csalhatatlan értelmében, és — ami fő — ha igazán nagy és reális értéket reprezentálunk értelmiségünkkel egész lényünkben, egész lelki összetételünkben, erkölcsi, társadalmi és hazafias felfogásunkban és érzésünkben, s ha mindenelőtt el tudjuk nyomni régi megszokott köznapi önzésünket, mely a multban fogva tartott s mindazt a kicsinyességet, mely vele jár, s a nagy időktől ihletve egy tisztább, nemesebb s rendíthetlenebb álláspontra helyezkedünk, erős tudattal: arra, melyre e hathónapos páratlan háború utal, az a háború, melynek légkörében minden igazán intelligens és hazafias embernek már rég újjá kelle születnie, ennek átalakító eseménykörében megújhódnia, felmagasztosulnia, fellelkesednie, szeretett és féltett hazánk s a hazánkért folyó háborúnak összes követelményeihez képest a szeretet és munka minden áldozatát elvállalni és bölcsen, kitartóan teljesíteni.

Ennek a központon éppúgy, mint a perifériákon megyszerte óriási tere nyílik, önállóan és együttműködve egyesültekkel és közhatalóságokkal, melyek egymagukra hagyatva sohasem fejthetik ki azt az üdvös működést, melyet csakis az intelligens és vagyonos osztály lelkesedő, tapintatos és kitartó munkája tesz teljessé és foganatosává.

Ne ámítsuk magunkat azzal, hogy mi intelligensek, bőven szolgáljuk a háború s ezzel drága hazánk nagy, lényeges érdekeit, ha nem élünk könnyelmű és kedvteléses életet, ha nem zsákmányoljuk ki a szokatlan új helyzetet jogtalan és tisztességtelen gazdagodásra; ha nem vagyunk köznapias fecsegők, alantas rémhírtérjesztők, nem vagyunk belátáshiányunkkal és

tapintatlanságunkkal a legszentebb ügy nyomorult áruelői, nem terjesztjük a kicsinyes gondolkodást, a csüggedést, a kishitűséget, nem zárjuk el meleg otthonunkat hidegen-ridegen a meleg otthon kereső, értünk fáradó és már kifáradt katonaság elől, s ha már dobtunk egy pár fillért a háborúi célok valamelyik perselyébe, ha a háború érdekében okosan takarékoskodva szűkebbre korlátoztuk a magunk napi szükségait, hogy több jusson az értünk tőrőknek és harcolóknak stb. Ne higgyük, hogy ezzel leróttuk kötelességeinket. Ez csak egy morzsa azokból. Az első meg éppen a nullfokon állók vagy negatív természetűek.

Egy igazi intelligens ember mindennap s mindvégig, még a háború diadalmas befejezte után is készen áll szolgálataival, közreműködésével, ott, ahol szükség — már pedig megyénkben közel a hadszíntérhez égető szükség van — soha nem apadó szeretetével, tanácsával, biztatásával, hogy kiegészítse a hatóság túlterhelt munkáját, hogy segítségére legyen a sebesülteknek, a harcolók otthonmaradt családjának, az elesett hősök özvegyeinek és árváinak, a tájékozatlan, félrevezetett vagy nyugtalan köznépek, hogy atyailag felvilágosítsa és vezesse, hogy példát adjon, hogyan kell egy értelmes, lelkes hazafinak élnie, berendezkednie e nagy időkben, hogyan kell dolgoznia nagyobb erőfeszítéssel és számítóbán, mint máskor, hogyan kell megoktatnia és rávezetnie azokat, kik körébe esnek, de tájékozatlanok vagy elég gyöngék és restek a dolog komolyabb végét fogni s a harctéren folyó munkának másik, éppoly fontos pendánját tökéletessé tenni.

E féléves háború sokoldalú megfigyelése már eléggé megtaníthatott mindenkit, ki az események szövevényeit tisztán látja, hogy nemcsak a harcszíntéren küzdő fiaink hősiessége és véráldozata van hivatva eldönteni a nagy küzdelem sorsát, hanem megközelítő vagy hasonló arányban és százalékban az otthonmaradt polgári közönség, különösen az intelligens és vagyonos osztály, szüntelen társadalmi és anyagi közreműködése, munkára való fegyelmezettsége, egyöntetű eljárása, lelkes kitartása és törhetetlen akarata által. Összesítsük tehát minden erőnket egy szívre — egy lélekkel, hogy éppoly falanksszerű, áttörhetlen és lankadást nem ismerő polgári hadsereg legyünk minden vonatkozásban itthon, aminő fiaink fegyveres hada künn a harctéren.

Mert az intelligencia is, a vagyon is teljes mértékben erre kötelez.

Ágoston Károly.

A közönség szívéről,

arról a szívről, mely részvétellel — a legszébb emberi érzéssel — van a szenvedő felebarátjával szemben s amely szellemi és anyagi erőviszonyaihoz mérten, néha azokat meghaladva siet bajba jutott felebarátjának segítségére, ejtsünk néhány szót.

Társadalmunk a multban mindenkor büszkélkedett azzal, hogy minden társadalmi akcióból, lett légyen annak célja szellemi avagy anyagi támogatás, sietve siet kivenni a maga részét.

A nagy küzdelem — melybe életünk, nemzeti létünk fenntartása s jövőnk biztosítása érdekében a biztos győzelem reményében — nem, tudatában mentünk bele — nagy, nehéz feladatokat rótt társadalmunkra. S a nagy idők első szakában úgy látszott, hogy társadalmunk ezen küzdelem rárótt feladatainak nemcsak akkor felel meg, ha közreműködésére van szükség, hanem hazafias lelkesedésében nagyobb anyagi áldozatoktól sem riad vissza.

A következő nehéz idők azonban másról győztek meg bennünket. Előttünk fekszik egy hivatalos kimutatás, amelyből megtudjuk, hogy vármegyénk területéről hadbavonult katonák családtagjainak segélyezésére eddig az alispánnál, január 19-ig, 22,555 kor. 89 fill. gyűlt össze.

Tekintélyes, szép összeg, de csak látszatra, mert nincsen arányban azzal a vagyonnal, melyet társadalmunk reprezentál s amelyből sokkalta többnek — tízszerre annyinak — kellett volna már eddig is jutnia erre a célra.

Nem akarunk összehasonlításokba bocsátkozni, sem a statisztikai adatok tömkelegével untatni olvasóinkat, hogy igazunkat plauzibilissé tegyük. Elég legyen egy összehasonlító példa, amely meggyőzhet mindenkit társadalmunk áldozathozatalának aránytalanságáról, illetve szűkkeblűségéről. Erre a nemes célra, mely a hadbavonultak családjainak gondozását s támogatását tűzte ki céljává, a megyei tisztikar törzsfizetésének 3%-át ajánlotta meg 6 hónapra.

Vegyünk egy középpjavadalmat. Ez a IX. fizetési osztály 1-ső foka, mely évi 3200 koronát tesz ki. Ebbe a fizetési osztályba tartozó tisztviselő eddig csupán erre a célra 48 koronát áldozott.

Hogy az eddig egybegyűlt 22,555 kor.-t megkapjuk, csak 473 olyan egyénnek kellett adakozni 48 kor.-jával, akinek évi jövedelme 3200 korona, holott bajosan tételezhető fel, hogy vármegyénk 274,000 lakosa közül csak 473 olyan egyén volna, akinek maximális 3200 korona évi jövedelme van.

Ezen egyszerű számítás kétségtelen bizonyítéka annak, hogy társadalmunk leg-

kevésbé sem felelt meg ama feladatoknak, amelyeket a haza e nehéz, nagy időkben reárótt. Kétségtelen bizonyítéka egyúttal annak is, hogy az áldozatkötelettség nem szűnt meg azzal, ha valaki hónapokkal ennekelőtte 5—10—100 koronát jegyzett egy-egy gyűjtőívre, holott ezen összeg évi jövedelmének 1/10%-át sem tette ki.

Ezen soroknak semmi más célja nincsen, csupán mementóul akarnak szolgálni, de egyben felvilágosításul azoknak, akik azt hiszik, hogy e nehéz idők éppen tőlük nem kívánnak semmi áldozatot akkor, midőn fiaink legjava ott kint vérzik s éppen az ő féltett módon őrzött javuk biztosítása érdekében is a legnagyobb jót, életüket is feláldozzák.

Áldoznia kell mindenkinek s az áldozatnak részarányosnak kell lennie.

Kubelik — Baán Achillesné.

Ki gondolta volna — talán a művésznőn kívül — hogy e két név egymás mellett fog ragyogni a főváros egyik legelőkelőbb zeneprogramján? Kubelik — és Baán Achillesné! A világot bejárta ünnepelt nagy művész, akinek neve úgy cseng, mint az arany a többi fém között, s akit áhitatos csöndben csodál a művészvilág — és a mi kedves sárosi fiatalasszonyunk. Az egyik előtt a gyorszárnnyú hír záporoként hullatja a babért; aki pusztán megjelenésével is diadalt arat; akit a sors páratlan kegye hozzászoktatott már a tapsvihar mámorához, (talán hidegen is hagyja már) — és a másik: csöndes, bájos otthonában, boldog családi körben, ellátva egy kis háztartás minden gondját elbélődik apróságaival és osztozik a hétköznapi élet megannyi apró-cseprő bajában csak úgy, mint bárki közülünk, de nem tud lemondani arról az egész lényével összeforrott legyőzhetetlen vágyódásáról, amelyhez hivatást, erőt érez

magában és érzi azt, hogy a Gondviselés oly kinccsel ajándékozta meg, amely elvezeti őt a nagyvilág rajongva ünneplő hódolóinak sorfala között művész-lelke valódi otthonába: oda, ahol szebb, tisztább az élet, ahol csengő hangja megértő gyönyört csíhol ki az utca sarától megtisztult emberek magasan lobogó lelkéből.

Küzdött, fáradozott s fejlesztette eredménytelen szorgalommal aranyhangszállaik rezgését; órákig áriázott, csiszolta hangját, ha netán egy-egy melléköngve fátyolozta volna tiszta csöngését; mi mindenbe kezdett a magunkfajta ember azóta... és meddig tartott ki mellette? Ó nap nap mellett páratlan kitartással folytatta a munkát ott, ahol elhagyta...

Egy kis vidéki városkában még a legnagyobb tehetséggel is megesik, hogy — ottelejtik A mi közbecsülésben álló kedves sárosi művésznőket is csak a sors kereste fel s vitte a fővárosba. És őt is úgy ösmerték fel, mint annyi jelesünket, akiknek élettörténete egészen sablonosan kezdődik, de aztán — hányszor olvastuk — egyszerre megjelenik a horizonton egy vezéregyéniség, s az, mint cigány-purdé a krajczárt a patak mélyén, megpillantja benne az isteni szikrát: nagy ember lesz belőled! Baán Achillesné is ez a sors érte. Alig pár hónapja hagyta el Eperjest... és ma ott díszlega neve a Kubeliké mellett, egyenrangú szerepben. Ők ketten töltik be az egész estét és az előkelő közönség éppúgy őt hallgatandó tolongott, akár csak hogy Kubeliket hallja. És érezzük jó e öre, hogy az elismerésben, az ünneptetésben épp annyi jut ki neki, mint művésztársának.

Növeli az estély különben is nagy jelentőségét, hogy azt gróf Tisza István miniszterelnök megnyitó szavai vezetik be.

Mi sárosiak boldog büszkeséggel tekintünk pályafutásának e ragyogó fordulóján a nagy művésznőre. Hiszen a mi annyira szeretett szűkebb hazánk ölében látta

meg a napvilágot, a mi erdőink madarainak énekét, a mi kis patakjaink csobogását, a mi berkeink zsongását figyelgette legelőszőr, és a mi mezőink csöndjét zavarták meg legelőszőr a kis leányka pacsirtahangjai.

Elröppent mitőlünk... csöndes az erdő, kihalt a mező... Csak a messziről jövő szellő suttog valamit az elhagyott berkeknek... És azok felkerekednek, s ott lesznek, hogy hódolattal köszöntsék a művésznőt, akinek dicsősége az ő, és mindannyiunk dicsősége. **K. I.**

Harctéri hősök kultusza.

A háborúval kapcsolatos társadalmi és hivatalos akciók között kétségtelenül a legrokonszenvesebb és legnépszerűbb lesz az, amelyet a Hadsegélyző Hivatal kezdeményezett azzal a kegyeletes és amellé hadtörténelmi és hazafias szempontból is rendkívüli fontosságú céllal, hogy a harctereken hősi halált halt magyar katonák emléke az utókor, az elkövetkezendő nemzedékek számára méltó módon megörökíttessék.

A Hadsegélyző Hivatal égisze alatt ebből a célból egy bizottság létesült *Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság* címen, amelynek elnökei Kirchner Hermann cs. és kir. altábornagy, a Hadsegélyző Hivatal vezetője és dr. Lukács György v. b. t. t., orsz. képviselő.

Ez a bizottság igen szerencsés gondolattal akarja megvalósítani nemes célját, és pedig felhívást intéz az egész ország közönségéhez, hivatalos hatóságokhoz éppúgy, mint magánosokhoz, hogy minden adatot, amely harctereinken elesett hőseink halála körülményeire és a harctéren tanúsított hősi cselekedeteire vonatkozik, éppígy az elesett hősöknek rendelkezésre álló arcképeit küldjék be a bizottságnak. Az ilyenformán összegyűlt adathalmazt a bizottság hivatalosan hi-

TÁRCA.

Korpácsi közhuszár.

Verseket szokott írni, szép bánatos, szomorú verseket. Mert lelke nem mindennapi közönséges lélek, hanem a poétáé. Fegyverek zajában, a Halál irtózatosa aratása közben tölti élete bús napjait, hogy fegyverével védje a hazát, amelyre a havas, hideg téli éjszakákon folytonosan leselkedik a moszkovita rém. Ameddig csak eltekinthet révedező, ábrándos szeme, mindenünnen csak a halál néz vele farkasszemet és ő mégsem retten meg, hanem hazagondol az ő kedves egy párjára, szerető, aggódó kis gyermekeire, akik úgy várják őt odahaza és bizonyosan imádkoznak is érte minden este. És Korpácsi Lajos közhuszár lelkét ilyenkor szelid ölelések, a sejtelmes, borongós álmok. Ilyenkor aztán tollat fog és ír. Verseket ír a hazáról, az ő szeretett bajtársairól, aztán meg az ő édes egy párjáról, aki úgy várja őt most odahaza.

A mi kezünkhöz is eljutott egy ilyen versike,

amelyben olyan szépen nyilatkozik meg az ő bánatos, szép magyar lelke. A verset egy bajtársáról írta az eperjesi tűzérkaszárnnyában maradt testvéreire. Bajtársról szól a vers, aki talán egy meg gondolatlan pillanatban fegyvert ragadott fölébvalójára s éppen ezért érte őt a büntetés. A levél és a vers így hangzanak:

Kedves Bajtársaim!

Most elmondok tinéktek egy igen érdekes, de egyúttal igen szomorú történetet, ami e hó 16-ikán az eperjesi tűzérkaszárnnyában egy honvédszár bajtársunkkal történt. Ha elgondolom bajtársaim, bizony szomorú dologról lesz most veletek egy kis beszédem, mert egy honvédszár bajtársunk életének kivégzéséről lesz szó, még pedig olyan bajtársunkról, aki már hat hónapja velünk küzd és szenved. A hazáért harcolt velünk és most már odahaza, szomorú kis otthonában özvegye és négy kis árvája gyászolja. Elkövetett bűnének lett jutalma, hogy életével kellett neki megfizetni érte. Tehát azért teszem köztetek közhírré, kedves bajtársaim, hogy okuljatok és tanuljatok róla. Ez a huszár parancsát megszegte az ő fölébvalójának és olyan oktalanul csele-

kedett, hogy még töltött fegyvert is emelt rá. De a fölébvalója egy ügyes mozdulattal kezéből a fegyvert kicsavarta és tette nem sikerült. Talán az Isten akarata volt e tett. Ezért őt a büntetőtörvény golyó általi halálra ítélte. Az ítéletet az eperjesi tűzérkaszárnnya udvarán hajtották végre bajtársai jelenlétében. Tábori lelkésze meggyöntatta és 16-ikán délután 4 órakor vezette arra a helyre, ahová elérkezett életének végórája. Itt már készen várta négy bajtársa, de katonai parancsra föbe- és szívenlőtték. Holttestét katonai pompával temették az eperjesi temetőbe örök nyugalomra.

Nyugodjék békében!

Egy huszár kivégzéséről.

Kedves bajtársaim, figyeljétek reám, Borzalmas esetről ír mostan a pennám. Szomorú dolog ez, sír a lélek rajta: Egy honvédszárnak ütött a végóra, Ki velünk szenvedett eddig a hazáért, És otthon kesergő, síró családjáért. Felesége várta, hogy még majd valaha, Csáták mezejéről hazajön az ura. De ebben csalódott, ámbár nem remélte, Mikor tőle búcsút vett ura örökre.

telesíteni igyeksz mint a mai háború nak okmánytárát, kezésére bocsátja

Ez a nemes mo hadtörténelem sz nagyértékű becse ményezni, de más számára a hősi cs ját fogja nemes p örökíteni, hivatva visszhangra leljen sadalmában, tőkés ban, ahol ma agg a harctéren küzdő gyászolják ahősi

A Hősök Eml gos Bizottság ezü közönségét, az é testületeket, hogy az elesett hősök fér (Budapest, IV. F küldjék be.

HI

Levél F

Kedves sorokat napokban a posta vár nek soraiból valók a szeretteiket akarják r

Az egyik levél frój tűzér zászlós. A hozzá jük az általános érdekl lap tartalmát, amely a körülzárt várból.

... Felhasználom postát s édes szülein kívánom. Egypárszom tölem levelet, de az csa meg sem kapták. A tartottuk, meggyújtot s a kis gyertyák fény latunk haza. Majd kés de nótára gyújtottun ünnepet a legnagyobb a harmadik napon az ropogott a puska. A

De nem a harcté Csak az eperjesi Bűnének az okát Mikor hozzámte Fölébvalójának És reáemelte tölt Ezért a bűnéért a Hogy el lett ítélt Eperjesi tűzérkas Hol a kivégzés v Meggyöntatta sz Utolsó útjára imá Négy bajtársa vár Kik végezni fogn Fehér zsebkendőv Ne lássa halála k És egy jeladásra Erős kínok közöt Fajdalmat sem ér A szíve már meg Gyászos temetőbe Pihenje boldogul

Most tehozzád sz Tudom milyen fá Árva családodat Tenger fenekénél Férjed elveszítéd, Négy árváddal eg De életed során Ragyoghat még c Férjed imádkozik Hogy gondot for Te is imádkozzál Hogy találkozott

Írta

Ne felejtse el! Ha szüksége van finom **cipőre, kalapra** vagy **fehérneműre**, akkor szerezze be **WOHL IZIDOR** úridivat- és cipőárúházában, **Eperjes, Fő-utca 87.**

telesíteni igyekeznek s rendszerbe foglalva, mint a mai háború emberi dokumentumainak okmánytárát, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja.

Ez a nemes mozgalom, amely a komoly hadtörténelem számára is kétségtelenül nagyértékű becses adatokat fog eredményezni, de másrészt a jövő nemzedékek számára a hősi cselekedetek egész légióját fogja nemes példázatok gyanánt megörökíteni, hivatva van arra, hogy lelkes visszhangra leljen az ország egész társadalmában, főként azokban a hajlékokban, ahol ma aggódó szeretettel figyelik a harctéren küzdő családtagok sorsát és gyászolják a hősi halottakat.

A Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság ezúton hívja fel az ország közönségét, az érdekelt családokat és testületeket, hogy a fentjelzett adatokat az elesett hősök fényképeivel együtt címére (Budapest, IV., Hajó-utca 16.) sürgősen küldjék be.

HIREK.

Levél Przemyslból.

Kedves sorokat hozott többeknek a mult napokban a posta városunkba. Przemysl hős védőinek soraiból valók a küldők, akik itthon aggódó szereteteiket akarják megnyugtadni frásaikkal.

Az egyik levél írója dr. Gyuk Miklós honvédtüzér zászlós. A hozzátartozói szíveségéből közölik az általános érdeklődésre számot tartó levelezőlap tartalmát, amelyet repülőgép-posta hozott ki a körülzárt várból.

... Felhasználom az első hivatalos repülőgép-postát s edes szüleimnek a legboldogabb újévet kívánom. Egypárszor ugyan vitt már a repülőgép tölem levelet, de az csak magán szívesség volt s talán meg sem kapták. A karácsonyi ünnepeket megtartottuk, meggyújtottuk szerény karácsonyfánkat s a kis gyertyák fénye mellett elszállott gondolatunk haza. Majd később könnyes szemmel bár, de nótára gyűjtöttünk s a szent este eltelt. A két ünnepet a legnagyobb nyugalomban töltöttük el, a harmadik napon azonban újból szólott az ágyú, ropogott a puská. A Sylvester-este már kelle-

De nem a harctéren érte a halála,
Csak az eperjesi tüzérszázárnyába.
Bűnének az okát nekem ő mesélte,
Mikor hozzám mentem sötét börtönébe.
Főlebbvalójának megszege parancsát
És reáemelte töltött karabélyát.
Ezért a bűnéért az lett a jutalma,
Hogy el lett ítéve golyói halálra.
Eperjesi tüzérszázárnya udvara,
Hol a kivégzés végre is lett hajtva.
Meggyóntatta szépen tábort lelkésze
Utolsó útjára imával kísérte.
Négy bajtársa várta már töltött fegyverrel,
Kik végezni fognak gyarló életével.
Fehér zsebkendővel szemét bekötötték,
Ne lássa halála kínos jelenetjét.
És egy jeladásra négy fegyver egyszerre
Erős kőnk között földre terítette.
Fájdalmat sem érzett, nem volt rá ideje,
A szíve már megszűnt dobogni örökre.
Gyászos temetőben megásták a sírját,
Pihenje boldogul súlyos fáradoalmát.

Most tehozzád szólok, bánkódó, bús özvegy,
Tudom milyen fájó az élet most neked.
Árva családodat egyedül gondozod,
Tenger fenekénél mélyebb a bánatod.
Férfjed elvesztéd, özvegységre jutál,
Négy árváddal együtt bánatban maradtál.
De életed során biztasson a remény,
Ragyoghat még csillag életed bús egén.
Férfjed imádkozik Isten országába,
Hogy gondot fordítson árva családjára.
Te is imádkozzál bánatos sorsodba,
Hogy találkozzatok Isten országába.

Írta és szerette: **Korpácsi Lajos,**
versíró közhuzár.

mesebb volt, mert egy nagyon kedves családban, zongoraszó mellett vártuk meg az újévet. Most egyelőre csend van s a körülményekhez képest jól érzem magamat. Az otthont kivéve, semminek a hiányát nem érzem. Berzeviczy Elekkel többször találkozom. Koch Lajos szobafestőt — és még több eperjesi arcot — a legénység soraiban többször látom. Reméljük, hogy rövid időn belül csapataink fel fogják várunkat szabadítani s akkor azt hiszem, nem soká fog késni az a győzelem, mely után béke következik. Addig is, míg mindez bekövetkezik, igyekezni fogok a repülőgép útján írni, de ha netalán elmaradna, ne gondoljanak bajra, mert ez a levéltovábbítás sokszor nehézségbe ütközik

1915. január 7.

Egy önkéntes levele.

Fruzsinkal itt a kéklő hegyek alján
Fagyos fehér színben villog a táj.
S egy bánatos novemberi napon
Még fájdult a lelkem s azóta fáj.

Errefelé az ágyúk dörögnek,
Halál arat az emberek sorain.
És én itt is Magára gondolok,
Hát Maga gondol-e néha reám?

Vagy talán már régen elfelejtett,
Közönybe fásult előtte nevem?
Ha így volna, az se baj, Fruzsinka,
Halál áll itt őrt minden léptemen!

Míg egyszer majd betelik az időm,
A vén óra szívem fölött megáll.
S az Ön arcának édes mosolyával
Sóhajts végsőt egy önkéntes káplár!

Biró László.

B.-osztályú népfölkelők katonai szolgálata.

Kik tartoznak a behívóparancsnak eleget tenni és kik várhatják be felmentésük iránt beadott kérvényük elintézését polgári alkalmaztatásukban azok közül a B.-osztályú népfölkelők közül, akik a felmentésüket kérelmezték és akiknek ebbeli kérelmét az illetékes hatóságok pártolólag terjesztették fel a hadügy-, illetve a honvédelmi miniszterhez? E kérdések körül olyan zavar uralkodik, hogy az érdekelték sehogyan sem tudnak eligazodni. A zavarok és félreértések eloszlatása végett a kereskedelemügyi miniszter a következő bizalmas rendeletet bocsátotta ki:

A 16,600. eln., 18—1914. sz. honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében a most folyamatban lévő népfölkelési be-mutatászemléken alkalmasnak talált népfölkelők közül azok, akik olyan vállalatoknál vannak alkalmazva, amelyeket a hadügy-miniszter vagy a honvédelmi miniszter kijelölt és fölmentési javaslatok előterjesztésére utasított, a fölmentési javaslat elintézéséig a tényleges szolgálat alól egyelőre fölmentettnek tekintendők és polgári alkalmazásukban egyelőre megmaradhatnak.

A közérdekből fontos intézményeknél, vállalatoknál, üzemeknél alkalmazott és fölmentésre javaslatba hozott népfölkelőkre ez a kedvezmény nem terjed ki. Ezeknek be kell vonulniuk és a szolgálatban kell bevárniuk a fölmentési javaslat elintézéséig. Ide tartoznak az olyan katonai megrendelésre dolgozó vagy szállító vállalatok alkalmazottai is, akiket a hadügyminiszter, illetve a honvédelmi miniszter nem hívott fel a fölmentési javaslatok előterjesztésére.

Ez alól a rendelkezés alól egyedül az iglói, munkácsi, ungvári és máramaros-szigeti honvéd-kiegészítőparancsnokságok

területén lévő fontos közérdekű intézmények, vállalatok, üzemek stb. nélkülözhetetlen és fölmentésre javaslatba hozott alkalmazottai vannak kivéve.

Zenetanítás. Az Eperjesi Széchenyi-kör államilag segélyezett zeneiskolájában a tanítás február 1-jén kezdődik. Növendékek jelentkezhetnek január 30-ikán és 31-ikén délután 3—4-ig az intézet helyiségében, Káldi igazgatónál.

Üdvözet a harctérről. A katonák karácsonyfájára begyűlt összegből 4—4 láda ajándékot küldtem: 1. az eperjesi 3-ik honvéd-tüzérezrednek; 2. a 18-ik közös-tüzérezrednek; 3. a 67-ik gyalogezrednek és 4. az 5-ik gyalogezrednek. Mindegyik küldeményhez egy-egy levelet tettem, amelyben a város közönségének hazafias üdvözetét tolmácsoltam. E levelekre eddig a következő válaszok érkeztek: „M. kir. 3. honvéd tábortábori ágyús-ezred Nagys. Polgármester úr! Eperjes sz. kir. város nagyrabecsült közönségének hálás köszönetünket a küldött pompás karácsonyi adományokért és meleg üdvözetekért. A város meleg rokonérzése is buzdításul szolgál nekünk és erőtt ad, hogy szeretett hazánkért vívott nehéz küzdelmünkben a teljes győzelmet mielőbb kiero-szakoljuk. Hazafias üdvözettel a m. kir. 3. honvéd tábortábori ágyús-ezred tisztikara.” (28 aláírás.) — „K. u. k. Feldkanonenregiment Nr. 18. Nagys. Faragó József úrnak Eperjes sz. kir. város polgármestere, Eperjes Eperjes sz. kir. város nevében tett szíves értesítését melyben annak kedves közönsége rólunk megemlékezett, köszönettel vettük. Egyszersmind tudatjuk, hogy a mai nap folyamán 4 láda adományuk megérkezett. Jól esik mindnyájunknak, hogy városuk kedves közönsége, mely maga veszedelemben forgott, ennek dacára nem felejtkezett meg harcoló katonáiról. Közönségük kegyes adományukat s megjegyzzük, hogy embereinknek végtelen örömet szerzett. *Bálmek ezredes.* — „1915. január 22. Nagys. Polgármester úr! Eperjes sz. kir. város nemes karácsonyi ajándéka, melyet Nagyságod útján hozzánk juttatott, legnagyobb örömmel tölt el bennünket, mert belőle látjuk, hogy az a nagy szeretet, melyet a Nagyságod vezetése alatt álló város irányunkban a multban tanúsított, még ma is él a polgárok szívében és ezen nehéz napok közepette gondoskodik arról, hogy ha szabad ég alatt is, de mégis élvezhessük a karácsonyi szent ünnepek szokásos édességeit. Miért is arra kérem Nagyságodat, tolmácsolja az egész város közönségének az ezred tisztikarának köszönetét. Hálás köszönetünk jeléül az 5. gyalogezred tisztikara nevében: *Gerő Imre alezredes, ezredparancsnok.*“

«A Társaság.» Valtozatos, gazdag tartalma van A TÁRSASÁG eheti számának is. A szövegrészben ott találjuk Sebők Zsigmondnak «A gyémántfüggő» című, ragyogó tollal megírt tárcáját, dr. Lukács Józsefnek «A társadalom élő hitéről» szóló szép cikkét, a limanovai nagy ütközet leírásának folytatását és Dobay István mindig érdekes társasági szemléjét. Több kisebb cikk, könyv-szemle, színházi krónika és néhány csinos vers mellett kiválóan érdekesek az aktuális, föltűnést keltő képek, melyek közül az izléses címlapot az egyik limanovai elesett hős, a társaságszerte közszeretettben élt Szántay Jenő huszárcapitány fotográfiája díszíti. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló. Mutatványszám ingyen.

Kimutatás. A katonák karácsonyi ajándékára eszközölt iskolai gyűjtés folytán még be-küldetett a kir. tanfelügyelőséghez a jakabfalvai áll. el. iskolától 23 kor. 90 fill. és a keczpálvágási áll. el. iskolától 13 kor. 92 fill., összesen 37 kor. 82 fill. Az összeget a kir. tanfelügyelőség a m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyző-hivatalához juttatta. Ezzel az iskolák gyűjtéséből a hadsegélyző-hivatalhoz a kir. tanfelügyelőség útján küldött összeg 966 kor. 02 fill.-t tesz ki.

Védőoltások kolera és himlő ellen.

Tekintettel a kolera-veszélyre, amely még mindig nem szűnt meg s a fejét fel-felűtő himlőveszélyre, dr. Holénia Gyula városi főorvos elhatározta, hogy minden vasárnap délután 3-4 óráig a városi kórházban kolera- és himlő-védőoltásokat végez. Altruisztikus, nemes felebaráti elhatározásra vall azon körülmény, hogy az oltásokért díjazást nem fogad el. Evvel lehetővé akarja tenni a legszegényebb osztályhoz tartozóknak is, hogy védőoltásban részesüljenek.

Teljes lakásberendezések Gottlieb Leo Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

A fogyasztási cikkek árainak kötelező kifüggesztése. Az élelmiszerek árainak folytonos emelkedése s különösen az élelmiszerszállítók körül mutatkozó óriási nehézségek következtében egyes lelkiismeretlen kereskedők az árakat napról-napra változtatják, úgy, hogy a közönség teljesen tájékozatlan a valóságos árak felől. Az átvonuló katonaság és a közönség érdekeinek megóvása céljából a kormánybiztos elrendelte, hogy minden nyílt üzlettel bíró kereskedő a főbb fogyasztási cikkek árait egy példányban, az üzletben feltűnő helyen függesse ki.

A hadbavonult katonák családtagjainak karácsonyfájára Bárkány Jenő 50 kor.-t, Szántó Zsigmond 50 kor.-t és Vandrák Vilma 5 koronát adományozott, mely szíves adományokat nyilvánosan nyugtázom. Eperjes, 1915. január 30. Faragó József, polgármester.

A Vörös Félhold javára e héten dr. Balpataky Imre 5 koronát adományozott. Összes gyűjtés 553 kor., mely összeget a Vörös Félhold bizottságának Budapestre fogom beküldeni. Eperjes, 1915. jan 30. Faragó József, polgármester.

Talált tárgyak. Jan. 28-ikán Novák János kocsis 6 kor.-t s ugyancsak e napon Jurisin András kis fiú egy pénztárcát talált, amelyben 60 fill. készpénz volt. A dolgokat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrkapitányi hivatalban.

Kávét, saját pörkölésű, különböző nemes fajokból összeállított keverék; Gerbeaud-, valamint Sarotti-cukorkák, kir. udvari pinceborok csakis *Bein* Simon eperjesi csemegekereskedésében kaphatók.

Elvesztett tárgyak. Dlugolinszky Tódor egy briliáns kövel ékített sárka, matt aranyból való karkötőt elvesztett. — Tyukot György felsővízközi gazdálkodó a helybeli Vásártéren hazafelé menet 360 koronát elvesztett. — Dr. Rosenfeld Richardné, ezredorvos neje városunkban egy fekete selyemtáskát vesztett el. A táskában egy arany cigarettatárca és 30 kor. papírpénz volt. A becsületes megtalálók a talált dolgokat szolgáltatassák be a rendőrségnél.

Legjobb minőségű férfi-fehérműek Ambrózy Bélánál.

Szerencsétlenség a vadászat közben. Erős vadászszünet idejének lett az áldozata f. hó 26-ikán Szakály József vasúti váltókezelő. Amikor csak tehetett, szabad idejében vállára akasztotta fegyverét és járta az erdők rengetegjeit, kutatva a vadakat. A föntemlített napon is elindult, hogy hátha kedvez majd neki szent Hubertus. Azonban éppen ellenkezőleg ütött ki a számfátása, mert sikerült neki ugyan megseréteznie egy vadkant, de leteríteni nem. A vaddisznó elmenekült. Bántotta a dolog nagyon Szakályt és még másnap is elindult a vaddisznó keresésére. És éppen ekkor érte a szerencsétlenség. Egy kisebb magaslatra akart feljutni, fegyverét kezében tartotta s ekközben a jeges, fagyott havon elcsúszott. A fegyver eldőrdült és Szakály roncsolt lábbal terült el a hideg havon. A sörétek teljesen szét-roncsolták a bal lábcsarját és néhány sörét még a lábfejebe is behatolt. A szerencsétlen embert nyomban be kellett szállítani a helybeli kórházba, ahol most ápolják. Állapota súlyos.

Egyesületi óvoda-fenntartás. A vallási és közokt.-ü. miniszter az Eperjesi Széchenyi-kör által fenntartott tótsóvári óvoda fenntartási szükségleteinek részbeni fedezésére évi 560 korona államsegélyt engedélyezett.

Népies előadások. A girálti, palonczai és keczerkosztolányi áll. iskolák vezetői tél folyamán népies előadások rendezését vették tervbe. Az Országos Szabadoktatási Tanács a bejelentést tudomásul véve, az előadásoknak államsegélyből leendő díjazását előjegyzésbe vette. Az előjegyzés a következő, és pedig: Girált tiz előadásért 60 kor., Paloncza nyolc előadásért 48 kor. és Keczerkosztolány két előadásért 12 korona.

A magyar sajtó és a háború. Abban a nagy küzdelemben, amely elé a világháború állította a nemzeteket, a magyar sajtó az egész világ elismerését kivívta. Tárnyilag, becsületes, őszinte híradásai, nyugodt önmérséklete és hazafias komolysága meglepte a külföldet is. A magyar újságok a legnehezebb, legfárasztóbb munkát végzik, mert az újság hírszolgálatát most a legnagyobb akadályokba ütközik, hiszen a magunk háborúját vívjuk, a mi tűzhelyünk nyugalmáért küzdenek százazrek és milliók. Az újságíróknak éreznie, tudnia, értenie kell, mi tartozik a nagy nyilvánosság elé. Az Est munkatársai, akik a magyar irodalom és újságírás legelőkelőbb képviselői, e feladatot a legkitünőbbben oldják meg. Az Est munkatársai a táborokból és a semleges államok fővárosaiból egyaránt bőséges és megbízható tudósításokat, színes és tanulságos cikkeket küldenek ennek az újságnak, mely immár három hatalmas fővárosi nyomdában 12 óriási gyorsforgó gépen készül. Az Est nagysága tükrözi vissza Magyarország mérhetetlen szellemi kincseit. Mert ha ez az újság naponta közel 400.000 példányban fogy el, úgy a magyar intelligencia erőteljesebb, fejlődékesebb bármely külföldi nemzet intelligenciájánál. Európa egyetlen napilapja sem emelkedett 200.000 példányon felül. A napilap a leghivatottabb fokmérője minden ország műveltségének, azért kétszeresen büszkék lehetünk Az Est-re mint újságra és arra a nagy olvasóközönségre, mely Az Est becsületes munkáját, tisztességes híradásait méltányolni tudja. Az Est Budapestben, VII., Erzsébet-körút 20. sz. alatt jelenik meg. A fővárosban három és Bécsben egy kiadóhivatala van és emellett az ország minden részén — több mint 2500 helyen — önálló bizományosok intézik ennek az újságnak az adminisztrációs munkáját.

A kétkoronás bankjegyek. Az Osztrák-Magyar Bank a kétkoronás bankjegyek kibocsátását megszorította, amennyiben ezt a fizetési eszközt kizárólag a katonai szükségletre kívánja korlátozni, amelyre az eredetileg szánva volt. A polgári szükségletet a Bank ezüstforintosoknak fokozottabb mérvben való kibocsátásával akarja fedezni. Ezenkívül a Bank a kétkoronás jegyeket újjakkal pótolja, amelyeket a saját nyomdájában állít elő, míg az első kibocsátás a Bank másirányú elfoglaltsága miatt a magánparra bízott.

ABONYI SÁNDOR
: élő- és művirágkereskedése :
Apáca-utca * KASSA. * Telefon 698.
□ (Sürgőny cím: Abonyi virágüzlet, Kassa.) □
Rendkívül olcsó árak mellett készíték művészes kivitelű menyasszonyi, színházi és alkalmi csokrokat, valamint koszorúkat színességgel és felirattal ellátva, 10 kor.-tól feljebb. Tapasztalataimat külföldön szereztem, ennél fogva módomban áll a nagyérd. közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni.
Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Az orosz betörés folytán előállott **vasúti áru- és podgyász-károk** elintézésére ajánlom hivatalomat.

E hivatal csak eredmény esetében kap mérsékelt jutalékot, különben az egész eljárás díj- és költségmentes. A követelés behajtása körül felmerült kiadást ezen iroda fedezi.

Forduljanak bizalommal, az összes okmányok beküldése mellett az „Első budapesti reklamáló irodához”; tulajdonos: *Stermann Ignác, Budapest, V., Vilmos császár-út 66. szám.*

Hébernyelvű levelekre is válaszolunk.

Zufolge des russischen Einbruchs entstandene **Waren- und Gepäck-Schäden** lassen Sie durch das seit 23 Jahren bestehende Reklamationsamt: *Ignaz Stermann, Budapest, V., Vilmos császár-út 66.* eintreiben.

Bei Resultatlosigkeit ganz spesenfrei.

Übergeben Sie mit vollem Vertrauen alle Dokumente an obiges Unternehmen.

Auch hebräische Briefe werden beantwortet.

Árverés.

Balpataka községben 1915. február 3-ikán d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen közbenjöttöm mellett eladatnak Gonda Hugó budapesti lakos 20.000 korona követelésének kielégítése végett a *balpataki* nemesi birtokban kezelt és kézizálogul lekött

14 jármos-ló,	5 vagon búza,
7 tehén,	5 vagon zab,
2 versenyló,	5 vagon árpa,
400 juh,	3 vagon roza,
2000 q takarmány,	20 vagon burgonya.

DR. BALPATAKY IMRE,
eperjesi kir. közjegyző.

Okl. tanítónő

német és svájci nyelvből órákat ad, esetleg délutánra gyermekeknek hez elmenne. Cím e lap kiadóhivatalában.

.. Két szép utcai ..
butorozott szoba
úriembereknek kiadó, esetleg két szoba konyhasználattal úricsalád részére is kiadó febr. 1-től Rét-utca 1. szám alatt.

Bútorszállításokat szabad. zárt és nyitott kocsiokban
valamint mindennemű áruk szállítását helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal
BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

EP

Előfizetési árak
Egész évre . . . 12
Félévre 6
Negyedévre . . 3
Hirdetési díj: Egyhasznos
petitor egyszeri hirdetés
15 l. Közlemények sora 4

Árv

A háborút ne a harcok mezein haladó fardalmal szembenézve sebb javukat, ma mink is: az otthon

S csakis az a ebben a rettenetnek tűzhelyénél lelkesedéssel, ok küzd, mint a kin maiban tetteleg ré

Nagy, nehéz társadalmunkra ez lességek miként győzelmünk, jövő

Társadalmunkra sege az érettünk dozása, és pedig úgy mint anyagi tekin

Sárosvármegye fordul vármegyén a harcmezőn eles korú árváit segély

TÁ**Petőfi Zolt**

Irta

A májusi napsug az egyszerűen, de ige fehér kis leányszobát megtörték a könnyű pajkosan, szinte inablakmélyedésben leben halványpiros vi zsonglító májusi nap halkan ketyegett, mi dobogna elmerengve multon. Az ébenfa sz nyugosznak szép, pir még itt a legújabb i tűnt idők, amikor m Byron örökszép költe

Az ablak mellett elejéről ittfelejtett léle éves, de a lelke olya mindent, ami új, mert A szemé kék, mint mint augusztusi délut aransárga, mint az ap lenni a francia boltok ban egy megkezdett szik, hogy azzal az e bőrfotelbe, hogy ma határozás ma is, mint erős akarat maradt.